

Ventspils 6. vidusskolas karjeras izglītības programma

Sagatavoja: Linda Morica

Ventspils 6. vidusskolas pedagoge - karjeras konsultante

Apstiprināja: Zanda Bite

Ventspils 6. vidusskolas direktore

Ventspils
2024./2025.m.g.

SATURS

ĪSA INFORMĀCIJA PAR VENTSPILS 6. VIDUSSKOLU...	2
KARJERAS VEIDOŠANAS ASPEKTI, TERMINI.....	3
KARJERAS IZGLĪTĪBAS MĒRĶIS UN UZDEVUMI... ..	5
KARJERAS IZGLĪTĪBAS SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS... ..	7
KARJERAS IZGLĪTĪBĀ IZMANTOJAMĀS METODEDES... ..	9
KARJERAS IZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAS PLĀNS... ..	12
IZMANTOTIE AVOTI.....	16
KARJERAS IZGLĪTĪBAS ĪSTENOŠANAI IETEICAMIE INTERNETA RESURSI UN NODERĪGI MATERIĀLI.....	18

1. INFORMĀCIJA PAR VENTSPILS 6. VIDUSSKOLU

Ventspils 6. vidusskolā 2024./2025. gadā mācās 699 skolēni (33 klašu komplekti) un strādā 71 pedagogs, tiek realizētas šādas izglītības programmas:

Pamatizglītības posmā

21011111 Pamatizglītības programma;

21011121 Pamatizglītības mazākumtautību programma;

21015511 Speciālās pamatizglītības programma izglītojamajiem ar valodas traucējumiem;

21015821 Speciālās pamatizglītības mazākumtautību programma izglītojamajiem ar garīgās attīstības traucējumiem;

21015621 Speciālās pamatizglītības mazākumtautību programma izglītojamajiem ar mācīšanās traucējumiem;

21015611 Speciālās pamatizglītības programma izglītojamajiem ar mācīšanās traucējumiem.

Vidējās izglītības posmā

31016011 Vispārējās vidējās izglītības programma;

31016014 Vispārējās vidējās izglītības programma (tālmācība).

Fakultatīvās nodarbības Ventspils 6. vidusskolā:

peldēšanas nodarbības;

datorikas nodarbības;

robotika, tehnisko un analītisko spēju attīstīšana;

deju nodarbības;

matemātikas nodarbības;

koriģējošā vingrošana;

latviešu valoda;

mazais pētnieks;

mazākumtautības valoda;

teātris;

sports;

frisbijs.

Neformālā izglītība:

skolēnu pašpārvalde;

Eiropas Parlamenta vēstnieku skola.

2. KARJERAS VEIDOŠANAS ASPEKTI, TERMINI

Karjera ir cilvēka profesionālā attīstība un virzība uz priekšu konkrētā darba vai nodarbes jomā. Tas ietver cilvēka izglītību, darba pieredzi, prasmju attīstīšanu un profesionālo izaugsmi. Karjeru var ietekmēt daudzi faktori, piemēram, personas intereses, vērtības, talanti, kā arī ekonomiskie un sociālie apstākļi. Katram cilvēkam ir iespēja veidot savu karjeru, izvēloties darba vietu, attīstot jaunas prasmes un pieņemot lēmumus par savu profesionālo attīstību.

Karjeras attīstība ir process, kurā cilvēks apzināti un sistemātiski strādā pie savas profesionālās izaugsmes un virzās uz savām karjeras mērķiem. Tas ietver dažādus posmus, tostarp:

- Izpēte un pašanalīze. Cilvēks izpēta savas intereses, vērtības, spējas un mērķus, lai saprastu, kādas karjeras virzieni viņam ir piemēroti.
- Izglītības un apmācības plānošana. Tas sevī ietver izglītības un apmācību ceļa plānošanu, lai attīstītu nepieciešamās prasmes un zināšanas, kas nepieciešamas izvēlētajā jomā.
- Profesionālā attīstība. Tas ietver pastāvīgu prasmju un zināšanu attīstību, kā arī iesaistīšanos profesionālās apmācības programmās vaiursos, lai uzlabotu savu kompetenci un efektivitāti darba vietā.
- Pāreja un pārmaiņas. Karjeras attīstība var ietvert arī pāreju uz jaunu darba vietu vai izglītības iestādi, uzņēmējdarbības sākšanu vai pārkvalificēšanos jaunā jomā u.tml.

Var secināt, ka karjeras attīstība ir dinamisks process, kas prasa apņemšanos, pašpārvaldību un nepārtrauktu uzmanību savai profesionālajai izaugsmei.

Karjeras attīstības atbalsts skolēniem ir plašs pasākumu, programmu un resursu kopums, kas tiek nodrošināti, lai palīdzētu skolēniem saprast savas intereses, spējas un mērķus, kā arī sagatavoties nākotnes karjerai. Šis atbalsts var ietvert gan informāciju, gan praktiskus

pasākumus, kas palīdz skolēniem veidot savu izpratni par karjeras iespējām un plānot savu turpmāko izglītību un darba dzīvi. Daži veidi, kādā tiek sniegts karjeras attīstības atbalsts skolēniem, sevī ietver:

- Karjeras izglītības programmas skolās. Dažādas skolu programmas un nodarbības, kas tiek organizētas, lai palīdzētu skolēniem izprast dažādas karjeras iespējas un izvēles, veicot aptaujas, diskusijas un karjeras testus.
- Individuālā karjeras konsultācija. Tiek piedāvāts individuāls atbalsts skolēniem, palīdzot tiem saprast savas intereses, mērķus un plānot turpmāko izglītību un karjeru.
- Profesionālās prakses un darba pieredzes iespējas. Skolēniem var tikt piedāvātas iespējas piedalīties profesionālās praksēs, Ēnu dienās vai brīvprātīgajā darbā, lai iegūtu reālu pieredzi konkrētās nozarēs vai darba vides.
- Informācijas un resursu nodrošināšana. Skolām var būt pieejami resursi, kas palīdz skolēniem izprast dažādas karjeras iespējas un izglītības ceļus, tostarp informatīvie materiāli, interneta resursi un bukleti.
- Piesaistes un motivācijas pasākumi. Skolās var tikt rīkotas dažādas aktivitātes, kā piemēram, karjeras dienas, vieslekcijas no dažādām profesijām vai citi pasākumi, lai piesaistītu un motivētu skolēnus domāt par savu nākotni un karjeru.

Šie pasākumi un resursi palīdz skolēniem attīstīt izpratni par savām interesēm un mērķiem, kā arī sniedz praktisku atbalstu viņu karjeras plānošanā un attīstībā.

Karjeras izglītība ir process, kas nodrošina cilvēkiem zināšanas, prasmes un resursus, lai veidotu izpratni par dažādām karjeras iespējām un veicinātu to karjeras attīstību un izvēli. Šis process ietver gan izglītības iestāžu, gan citu organizāciju sniegto atbalstu, kas palīdz cilvēkiem plānot un īstenot savus karjeras mērķus. Karjeras izglītība var notikt dažādos formātos, tai skaitā skolu programmās, profesionālajās apmācībās, kā arī tiešsaistes resursos un karjeras konsultācijās.

Karjeras vadības prasmes ir plašs prasmju un spēju komplekss, kas nepieciešams, lai efektīvi plānotu, pārvaldītu un attīstītu savu karjeru. Šīs prasmes palīdz cilvēkiem izstrādāt un sasniegt savus karjeras mērķus, pielāgojoties mainīgajiem darba tirgus apstākļiem un profesionālajām vajadzībām.

Dažas no galvenajām karjeras vadības prasmēm sevī ietver:

- Pašanalīzi. Spēja objektīvi novērtēt savas spējas, vēlmes, intereses un vērtības, lai izveidotu izpratni par savu personību un karjeras mērķiem.
- Plānošanu un mērķu noteikšanu. Spēja izstrādāt skaidrus un sasniedzamus karjeras mērķus, kā arī veidot plānus, lai tos sasniegtu, ņemot vērā esošās prasmes un iespējas.
- Komunikāciju. Spēja efektīvi komunicēt ar citiem profesionāļiem, veidot kontaktus un tīklošanās, kā arī pārliecinoši prezentēt savas prasmes un pieredzi.
- Darba meklēšanas prasmes. Spēja identificēt un izmantot dažādus resursus, lai atrastu darba iespējas, izveidotu CV un motivācijas vēstuli, piedalītos intervijās un rīkotu sevi citās darba meklēšanas situācijās.
- Prasmju attīstību. Spēja identificēt nepieciešamās prasmes un zināšanas, lai veiksmīgi darbotos savā izvēlētajā jomā, un aktīvi strādāt pie to attīstīšanas un uzlabošanas.

Pedagogs-karjeras konsultants specializējas palīdzēt cilvēkiem plānot savu karjeru un attīstīties darba tirgū, it īpaši izglītības iestādēs. Šī profesija apvieno pedagoģijas principus ar karjeras konsultāciju praksi, lai sniegtu atbalstu cilvēkiem visās vecuma grupās - no jauniešiem līdz pieaugušajiem. Galvenais pedagoga-karjeras konsultanta mērķis ir palīdzēt cilvēkiem izstrādāt savu karjeras ceļu, ņemot vērā viņu intereses, spējas un mērķus, un sniegt atbalstu viņu karjeras attīstības procesā.

3. KARJERAS IZGLĪTĪBAS MĒRĶIS UN UZDEVUMI

Līdz 2023. gada 31. maijam Ventspils 6.vidusskola piedalās ESF projektā “Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs”. Projekta numurs: 8.3.5.0/16/I/001. Projekta mērķis bija vispārīgi uzlabot pieeju karjeras atbalstam izglītojamajiem vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs.

Sākoties 2023./2024. mācību gadam (līdz šim brīdim), Ventspils 6. vidusskola izvirzīja jaunu skolas misiju, vīziju un vērtības.

Skolas misija ir attīstīt izglītojamā spēju mācīties mūža garumā, apzinoties savas spējas un vajadzības.

Skolas vīzija: izglītojamais ir apzinīgs, lietpratīgs, atbildīgs par savu sasniegto rezultātu. Noskaidro, zina ceļu kā uzlabot un uzlabo savus sasniegumus. Zina un iedzīvina skolas vērtības.

Skolas vērtības:

sadarbība - skolas darbojas kopīgu mērķu un vērtību labā, cienot individualitāti un dažādību
cieņa - savstarpējā sapratne. Cieņa gan pret skolēniem, gan kolēģiem, gan darbiniekiem, vidi un darba pienākumiem;

atbildība - katrs ir atbildīgs par savu darbu, sasniegumiem un savā ceļā izdarītajām izvēlēm.
Katrs ir līdzatbildīgi par skolā notiekošo, par skolas sasniegumiem.

Analizējot skolas misiju, vīziju un vērtības, Ventspils 6. vidusskolas **karjeras izglītības mērķis** ir sekojošs:

nodrošināt, ka katrs skolas audzēknis ir informēts par savām karjeras iespējām, veicinot to spēju un prasmju attīstību, kas nepieciešamas sekmīgai integrācijai darba tirgū.

Karjeras izglītības uzdevumi:

- Veicināt izglītojamo spēju mācīties mūža garumā, nodrošinot atbilstošas karjeras izglītības un attīstības iespējas visās dzīves posmos.
- Motivēt izglītojamos būt apzinīgiem par savām spējām un vajadzībām, lai tie varētu veidot savu karjeras ceļu, atbilstoši saviem interesēm un mērķiem.
- Attīstīt izglītojamos par lietpratīgiem un atbildīgiem indivīdiem, kas spēj novērtēt savus sasniegumus un zina, kā uzlabot un attīstīt savas prasmes un kompetences.
- Veidot sadarbības kultūru, kurā skolas darbinieki, skolēni un vecāki strādā kopā, lai veicinātu izglītojamo labklājību un veiksmīgu karjeras attīstību.
- Izveidot drošu un atbalstošu vidi, kurā tiek cienīta individualitāte un dažādība, nodrošinot vienlīdzīgas iespējas visiem izglītojamiem neatkarīgi no viņu dzimuma, etniskās piederības vai spēju līmeņa.
- Stimulēt atbildību un pašiniciatīvu, lai katrs izglītojamais būtu atbildīgs par savu darbu, mācību rezultātiem un savu rīcību skolas kopienē.
- Piedāvāt karjeras izglītības programmu, kas sniedz praktiskas prasmes un informāciju par darba tirgu, profesijām un karjeras attīstības iespējām.

Šie mērķi un uzdevumi veido pamatu, lai veicinātu izglītojamo personības un profesionālo attīstību, nodrošinot viņiem labākas iespējas nākotnē un veicinot pozitīvu ietekmi uz sabiedrību.

Ventspils 6. vidusskolā karjeras attīstības atbalsta īstenošanā ir iesaistīti:

- Ventspils 6. vidusskolas vadība, kas nodrošina karjeras izglītības pakalpojuma pieejamību skolā;

- klases audzinātāji, kas rūpējas par klases sadarbību ar pedagogu - karjeras konsultantu;
- interešu izglītības un fakultatīvo nodarbību pedagogi, kas, praktiski darbojoties, atklāj skolēnu spējas un talantus konkrētās jomās;
- priekšmetus skolotāji, kas integrē karjeras vadības prasmju apguvi savā mācību priekšmetā (piemēram, grupu darbi, prezentēšana, kritiskā domāšana) un spēj atklāt skolēnu talantus, par ko pēc tam paziņo pedagogam - karjeras konsultantam;
- atbalsta personāls - palīdz novērst dažādu šķēršļus karjeras plānošanā;
- pedagogs - karjeras konsultants, kurš ir atbildīgs par karjeras izglītības plāna īstenošanu un koordinēšanu, nodrošina karjeras informācijas pieejamību, nodarbības, dažādus pasākumus u.tml.

4. KARJERAS IZGLĪTĪBAS SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS

Īss ieskats, kādām karjeras izglītības prasmēm un zināšanām jābūt iegūtām konkrētajā vecumposmā. Sasniedzamais rezultāts katrā vecumposmā veidojas, ņemot vērā notikušo karjeras nodarbību un pasākumu skaitu, kā arī karjeras izglītības integrēšanos citos mācību priekšmetos un ārpus skolas iegūtās zināšanas.

Vecumposms	Karjeras izglītības zināšanas un prasmes
1.-3. klase (sākumskola)	<ul style="list-style-type: none"> - Fantazē par savu nākotni, iepazīstot dažādas profesijas. - Apzinās mācību procesa galvenos pienākumus un spēj mācīties patstāvīgi, koncentrējoties uz uzdevumu apguvi. - Izprot "profesijas", "darba" un "izglītības" jēdzienus un saista to ar savu nākotni. - Ir izpratne par ikdienas darba un interešu savstarpējo saistību ar profesijām. - Iegūst izpratni par dažādām profesijām, to daudzveidību un to nozīmi sabiedrības dzīvē. - Pilnveido savas zināšanas un prasmes mācību darbā, interešu izglītībā un citās ārpusskolas aktivitātēs. - Spēj izveidot dienas režīmu, kurā paredzēts laiks mācībām, pienākumiem mājās, vaļaspriekiem un atpūtai, un to ievēro.
4. - 6. klase (pamatskolas pirmais posms)	<ul style="list-style-type: none"> - Prot pielāgot savu un leksiku atbilstoši situācijai. - Izpēta savas stiprās un vājās puses un saprast, kad tās jāattīsta vai jāuzlabo. - Spēj noteikt galvenos faktorus, kas ietekmē skolēna attieksmi pret mācībām, darbu, vērtībām, rīcību un izturēšanos.

	<ul style="list-style-type: none"> - Izmanto dažādas iespējas (interesu izglītību, sportu u.tml.) brīvajā laikā, atbilstoši savām vēlmēm un prasmēm. - Apzinās zināšanu nozīmi nākotnē, motivē sevi mācību darbam un mācās, lai sasniegtu savu potenciālu. - Izprot jēdzienu "karjera" un saista to ar savām nākotnes plāniem un profesionālo izvēli. - Izprot dažādo profesiju lomas sabiedrībā un veido priekšstatus par savu nākotnes karjeru. - Spēj plānot savu dienas kārtību, ņemot vērā savas intereses un iespējas. Prot noteikt savas attīstības prioritātes. - Izprot, kā citi cilvēki pieņem lēmumus, un spēj veikt personīgus lēmumus saskaņā ar saviem mērķiem. - Ir pārliecināts publiskās uzstāšanās prasmēs un aktīvi iesaistās prezentācijās un uzstāšanās.
<p>7. - 9. klase (pamatskolas otrais posms)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zina dažādas vidējās izglītības iespējas un prot kritiski tās izvērtēt, ņemot vērā konkrētos dzīves apstākļus. - Zina aptuvenu jomu, ar ko gribētu saistīt savu turpmāko karjeras attīstību. - Prot uzrakstīt iesniegumus izglītības iestādēm, izprot iestājekšāmenu nosacījumus. - Izprot terminu "karjera" saistībā ar izglītības un profesionālās izvēles kontekstu un zina par Latvijas izglītības sistēmu. - Prot atrast un izmantot informāciju par karjeras iespējām, saprot saistību starp izglītību un profesiju, un turpina savu izglītību. - Apzinās karjeras nozīmi dzīvē, kā arī prot pieņemt lēmumus, kas saistīti ar karjeras izvēli. - Piemīt prasmes izmantot savas zināšanas un pieredzi, lai noteiktu mērķus un pieņemtu lēmumus. - Izprot personīgās un sabiedrības vērtības un spēj salīdzināt savus sasniegumus un īpašības ar tām prasībām, kas nepieciešamas noteiktai karjerai - Novērtē savu gribasspēku un neatlaidību, kas nepieciešama, lai sasniegtu dzīves mērķus. - Spēj izvērtēt sasniegumu rezultātus un saprot, kā attīstīt savas intereses un spējas skolā, ārpuskolas aktivitātēs un ikdienā.
<p>10. - 12. klase (vidusskola)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ir uzrakstīts savs CV, ar mērķi un izpratni to papildināt turpmākajā karjeras ceļā. - Prot rakstīt motivācijas vēstules un pieteikumus dažādām darba vakancēm. - Zina savus pienākumus un tiesības darba vidē. - Ir īsi iepazinies ar galvenajiem punktiem darba likumā. - Saprot, kā zinātnes progresi ietekmē profesiju transformāciju. - Izvērtē darba tirgus situāciju un izglītības iespējas. - Saprot, ka karjera ir saistīta ar izglītības un mūžizglītības sasniegumiem. - Pārziņina dažādus variantus karjeras ceļa izvēlē. - Novērtē savu piemērotību izvēlētajai profesijai.

	<ul style="list-style-type: none"> - Izprot Latvijas izglītības sistēmu un turpmākās izglītības iespējas. - Ir informēts par studiju iespējām ārzemēs un studiju finansējuma iegūšanas veidiem. - Ir prasmīgs darba meklēšanas procesā. - Saprot profesionālās ētikas principus. - Apgūst vienkāršas plānošanas prasmes un ir atbildīgs par savu plānu īstenošanu. - Iegūst informāciju par izglītības un darba iespējām pēc skolas beigšanas. - Izmanto savas zināšanas par sevi, lai noskaidrotu mērķus un pieņemtu lēmumus attiecībā uz karjeru. - Saprot, ka karjeras attīstība ir pastāvīgs izaugsmes un pārmaiņu process. - Analizē savu personisko pieredzi, intereses, dotumus, prasmes, vērtības un mērķus. - Skaidro karjeras jēdzienu, iekļaujot tā saistību ar mūžizglītības tendencēm un darba tirgus izmaiņām. - Izprot, kā sabiedrības izmaiņas ietekmē karjeras attīstību un darba tirgus tendences. - Veido un īsteno savu personīgo karjeras plānu. - Ir izveidojis savu karjeras portfolio, ko varēs turpināt arī pabeidzot vidusskolu.
--	---

5. KARJERAS IZGLĪTĪBĀ IZMANTOJAMĀS METODEDES

Ventspils 6. vidusskolā, atbilstoši katram vecuma posmam un situācijām, tiek izmantotas dažādas karjeras izglītības metodes. Turpmāk aprakstītās ir visbiežāk izmantotās mācību metodes karjeras izglītībā Ventspils 6. vidusskolā. Lielāko daļu no šīm metodēm iespējams izmantot arī strādājot attālināti ar vidusskolas tālmācības programmu.

- **Darba iegūšanas un darba intervijas spēle/simulācija.** Skolēni izveido savu CV un uzraksta motivācijas vēstuli kādai pedagoga izvēlētajai vakancei, kā arī uzzina vairāk par darba pārrunu ētiku, sagaidāmajiem jautājumiem u.t.t. Kad tas izdarīts, notiek darba intervijas simulācijas, kur skolēns spēlē darba ņēmēju, bet pedagogs - darba devēju.
- **Diskusija.** Šo metodi iespējams izmantot dažādos veidos, rosinot diskusiju skolēnu starpā par dažādiem karjeras jautājumiem. Viens no diskusijas variantiem ir: uz iepriekš sagatavotām kartītēm ir dažādi izteikumi par karjeru. Katram skolēnam ir

sava kartīte, kuras izteikumam viņš var piekrist vai nepiekrist, tādējādi veicinot diskusiju ar pārējiem klasesbiedriem.

- **Profesiju asociāciju kartītes.** Iepriekš sagatavotas kartītes ar profesiju aprakstiem un profesijas pārstāvja zīmējumu. Kartītes iespējams izmantot dažādās aktivitātēs un spēlēs, ņemot vērā vecumposmu.
- **Darbs ar tekstu.** Pedagoģs piedāvā tekstus jeb darba lapas (rakstveidā, audio un videoierakstos) mācību uzdevuma veikšanai, skolēni iepazīstas ar tekstiem un atbilstoši mācību uzdevumam veido jautājumus par tekstu, analizē tekstu, atbild uz tekstā ietvertajiem jautājumiem, pilda uzdevumus u.c.
- **Demonstrēšana.** Skolotājs vai skolēni demonstrē iepriekš izveidotu vai atrastu vizuālu informāciju (videofilmas, attēlus, tabulas u.t.t.), parasti – papildinot savu stāstījumu karjeras nodarbībā.
- **Dažādas didaktiskās spēles.** Šīm mācību spēlēm ir pedagoga definēts izglītojošs mērķis un noteikta struktūra. Tās ir, piemēram, spēles ar materiāliem, detaļām, dažādu telpisku objektu un mehānismu konstruēšana, un spēles, kurās jāievēro kādi noteikti nosacījumi – galda spēles, kāršu spēles, bingo, sporta spēles, muzikālās spēles u.c.
- **Domu karte un “prāta vētra”.** Tīklveida zīmējums (“zirneklis”), kuru veido, lapas vidū apla centrā ierakstot tēmu (nozīmīgāko jēdzienu) un to ar atzariem savienojot ar apakštēmām. Pedagogs uz tāfeles pieraksta galveno tēmas atslēgvārdu un skolēni, izmantojot “prāta vētras” metode, izsaka savas asociācijas par šo atslēgvārdu.
- **Intervijas.** Skolēni, atbilstoši pedagoga dotajam uzdevumam, iztaujā par noteiktu tematu vienu vai vairākus cilvēkus, pēc sarunas apkopo rezultātus un veido secinājumus. Tie var būt gan iepriekš uzaicināti nozares profesionāļi, ģimenes locekļi vai klasesbiedri - tas ir atkarīgs no konkrētās nodarbības tēmas.
- **Jautājumi - atbildes.** Pedagogs vai skolēni mutvārdos vai rakstiski uzdod jautājumus par noteiktu tematu un atbild uz tiem.
- **Grupu darbi.** Īstenojot šo metodi, pedagogs izveido skolēnu grupas tādu uzdevumu vai projekta darbu veikšanai, kuros nepieciešama produktīva grupas dalībnieku sadarbība, t.i., uzdevuma rezultāti atkarīgi no katra grupas dalībnieka ieguldījuma kopējā darbā. Risinot uzdevumu, grupas dalībnieki pilnveido dažādas karjeras attīstības prasmes: saskarsmes prasmes, mācās sadarboties un mācās viens no otra u.t.t.
- **Lomu spēles.** Pedagogs piedāvā skolēniem mācību situācijas, ko iespējams atveidot lomās. Skolēni iejūtas lomās atbilstoši mācību situācijā ietvertajam uzdevumam. Citi

skolēni veic pedagoga dotu uzdevumu – vēro, pieraksta, vērtē atbilstoši noteiktiem kritērijiem u.c., lai pēc situācijas izspēlēšanas izteiktu viedokli diskusijā.

- **Mācību ekskursijas. Tikšanās ar nozaru profesionāļiem.** Āra nodarbību forma, kas dod iespēju skolēniem iepazīt dažādas parādības un procesus darb vidē. Tas veicina mācību satura izpratni, integrē dažādos mācību priekšmetos gūtās zināšanas un prasmes un pilnveido skolēnu sociālās prasmes. Pirms mācību ekskursijas skolēni saņem uzdevumus, kuri individuāli vai grupās jāveic ekskursijas laikā. Pēc ekskursijas skolēni sagatavo pārskatu par paveikto un prezentē to pārējiem vai iesniedz skolotājam.
- **Sarunas fokusgrupās.** Skolēni, saskaņā ar pašu pieņemtiem noteikumiem, veic pedagoga dotu uzdevumu, sarunājoties mērķtiecīgi izveidotās, nelielās grupās (līdz 10 cilvēkiem), kur katrs izsaka savu viedokli vai vērtējumu un dalās pieredzē, kā arī saņem informāciju no klasesbiedriem.
- **Situāciju analīze.** Pedagoģs piedāvā skolēniem reālas vai izdomātas situācijas aprakstu audio vai videoierakstu un uzdod jautājumus par šo situāciju. Skolēni pārrunā, analizē, pieraksta un secina.
- **Praktiskie uzdevumi.** Skolēni veic praktisku uzdevumus, kādi būs jāveic turpmākajā karjeras ceļā arī pēc skolas pabeigšanas. Piemēram, CV un motivācijas vēstule rakstīšana, dažādu darba vietu ēnošana, reālu darba vakanču meklēšana un analīze u.tml.
- **“Pasaules kafejnīca”.** “Pasaules kafejnīcas” jeb *World café* metode rada dalībniekiem iespēju nelielās grupās risināt dziļas sarunas – neformālā atmosfērā, gluži kā kafejnīcā, par iepriekš izvēlētu tēmu. Šī metode atvieglo dalīšanos ar idejām, nodrošina, ka vairāk jauniešiem ir iespēja izteikties un jaunieši īsā laika sprīdī var apspriest vairākas idejas.
- **Individuālā karjeras konsultācija.** Visbiežāk praktizētā karjeras izglītības metode 9. – 12. klašu skolēniem. Konsultāciju laikā parasti tiek veikti šādi soļi:
 1. Pašizziņa. Konsultants palīdz saprast klienta stiprās un vājās puses, vērtības, intereses un prasmes. Tiek izmantoti dažādi rīki, piemēram, anketas, testi vai sarunas, lai identificētu potenciālās profesijas.
 2. Karjeras iespēju izpēte. Klients tiek iepazīstināts ar iespējām, kas atbilst viņa interesēm un prasmēm. Tiek pētīti dažādi karjeras ceļi, izglītības iespējas un darba tirgus tendences.
 3. Mērķu noteikšana. Konsultants palīdz izvirzīt konkrētus, sasniedzamus mērķus, kas atbilst klienta iespējām un vēlmēm. Tiek izstrādāts plāns, kā soli pa solim sasniegt šos

mērķus.

4. Karjeras plānošana. Tiek izveidots individuāls karjeras plāns, kas ietver nepieciešamās darbības, piemēram, kursu apgūšanu, darba meklēšanas stratēģijas vai prakses iespēju izpēti.

5. Lēmumu pieņemšanas atbalsts. Konsultants sniedz nepieciešamo informāciju un emocionālo atbalstu, lai palīdzētu klientam pieņemt pārdomātus lēmumus par izglītību vai karjeru.

6. Praktiska palīdzība. Tiek piedāvāts atbalsts CV un motivācijas vēstules izveidē, sagatavošanā intervijām vai darba meklēšanā.

7. Ilgtermiņa attīstība. Konsultants var palīdzēt attīstīt klienta mācīšanās un karjeras pārvaldības prasmes, lai viņš spētu pielāgoties mainīgajām darba tirgus prasībām.

Visas šīs metodes tiek izmantotas mācību gada laikā, un to izmantošanas plāns aprakstīts nākamajā sadaļā.

6. VENTSPILS 6. VIDUSSKOLAS KARJERAS IZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAS PLĀNS

Aktivitāte/pasākums	Vecumposms	Sasniedzamais rezultāts	Atbildīgie	Laiks
Ventspils pilsētas pedagogu-karjeras konsultantu tikšanās		Ventspils skolu karjeras konsultanti satiekas, lai kopīgi pārrunātu karjeras projektus, pasākumus, metodiku un citus ar karjeras izglītību saistītus jautājumus.	Ventspils pilsētas skolu pedagogi-karjeras konsultanti.	Divreiz gadā.
Aptauja “Karjeras attīstības atbalsta ilgtspējas nodrošināšana izglītības iestādē”		Tiek aizpildīta detalizēta VIAA aptauja par karjeras izglītības kvalitāti un saturu Ventspils 6. vidusskolā.	Pedagogs-karjeras konsultants.	Reizi gadā.
Karjeras izglītības metodisko materiālu papildināšana un tematiska sakārtošana pedagoga-karjeras konsultanta telpā.		Pedagogs-karjeras konsultants pārskata un sagatavo jaunus metodiskos un izdales materiālus karjeras izglītībā turpmākajam semestrim.	Pedagogs-karjeras konsultants.	Augustā un janvārī.
Karjeras nedēļa	1.-12. klase, vecāki, pedagogi.	Ikgadējs pasākums, kas norisinās visā Latvijā vienlaicīgi. Šajā nedēļā notiek gan dažādi organizatoru (VIAA) rīkoti pasākumi gan tiešsaistē gan klātienē, gan pasākumi pašvaldības un skolas līmenī. Nodarbības, pasākumi un aktivitātes katru	VIAA, pašvaldības karjeras konsultanti, skolas pedagogs-karjeras konsultants.	Oktobris.

		gadu atšķiras, taču vienmēr tiek iesaistīti vecumposmi, kā arī vecāki un citi pedagogi.		
Absolventu diena	9. - 12. klases.	Ikgadējs pasākums, kas norisinās Ventspils 6. vidusskolā. Tiek uzrunāti bijušie skolas absolventi, lai pastāstītu skolēniem par savu karjeras ceļu, izglītību, dzīvi Ventspils 6. vidusskolā u.tml. Pasākums notiek, izmantojot “pasaules kafejnīcas” metodi, tādējādi dodot iespēju katram absolventam ar skolēnu grupām komunicēt neformālāk un iedziļinoties.	Pedagogs-karjeras konsultants.	Oktobrī vai novembrī.
Ēnu diena	8.-12. klase.	Ikgadējs pasākums, kas norisinās valstiskā līmenī. Skolēni izvēlas profesiju vai iestādi, ko vēlas “ēnot” (vienu dienu pavadīt ar konkrētu profesijas pārstāvi, lai uzzinātu vairāk par darba specifiku un ikdienu) un piesakās “ēnošanai”. Šajā laikā skolas pedagogs-karjeras konsultants piedāvā skolēniem “ēnot” arī amatus, kas nav piedāvāti Junior Achievement veidotajā projektā.	Junior Achievement, pedagogs-karjeras konsultants.	Aprīlis.
Izstāde “Skola”	10.-12. klase.	Ikgadējs pasākums, kur Rīgā, Ķīpsalas izstāžu zālē norisinās dažādu izglītības iestāžu izstāde. Izstādē iespējams iepazīties gan ar Latvijas, gan starptautiskām izglītības iestādēm un citiem tālākās vai mūžizglītības veidiem un amatiem.	“Skola” organizētāji, pedagogs-karjeras konsultants.	Februāris.
Neformāla konference “Rosinātava”	9.-12. klase.	Ikgadējs pasākums, kas notiek valstiskā līmenī katru gadu citā vietā. Radoša konference, kurā piedalās skolēni no visas Latvijas, kā arī Latvijā pazīstamas personas, kas, runājot par aktuāliem tematiem, iedvesmo skolēnus tālākajai darbībai.	“Rosinātavas” organizatori, pedagogs-karjeras konsultants.	Februāris.

		Tiek veicinātas diskusijas, izspēlētas dažādas spēles un iepazīšanās, u.tml.		
Ventspils karjeras projekts "Iepazīsti uzņēmumu!"	7.-9. klase.	Projekts Ventspils pilsētas skolu ietvaros. Katra skola izveido nelielu skolēnu komandu, kas izlozē vienu no Ventspils uzņēmumiem, ar kuriem sadarbosies. Komanda un uzņēmums sarunā tikšanos, kuras ietvaros notiek intervija un sarunas par uzņēmējdarbību un konkrētā uzņēmuma specifiku. Projekta beigās katra skolas komanda kopējā pasākumā prezentē savu interviju un sagatavotu video.	Ventspils skolu pedagogi-karjeras konsultanti.	No novembra līdz maijam.
Fokusgrupu karjeras konsultācijas tiešsaistē	10. - 12. klase, tālmācība	Tālmācības vidusskolēniem tiek piedāvātas tiešsaistes fokusgrupu intervijas par jebkuru no tēmām karjeras izglītībā.	Pedagogs-karjeras konsultants.	Visa mācību gada laikā, pēc vajadzības.
Padziļināts darbs un statistika ar absolventu klasēm	9. un 12. klases.	Katru mācību gadu visvairāk pasākumu, aktivitāšu, nodarbību vai cita veida karjeras izglītības palīdzības tiek piedāvātas tieši absolventu klasēm. Kā arī, tiek veikta ikgadēja statistika par absolventu karjeras mērķiem, veicot individuālas sarunas ar katru absolventu.	Pedagogs-karjeras konsultants.	Visa mācību gada laikā.
Aktuālie karjeras izglītības attīstības piedāvājumi vecākiem un skolēniem	1.-12. klase.	Visa mācību gada laikā pedagogs-karjeras konsultants vietnē www.e-klase.lv skolēniem, vecākiem un skolotājiem sūta aktuālos karjeras izglītības piedāvājumus.	Pedagogs-karjeras konsultants.	Visa mācību gada laikā.
Karjeras izglītības ekskursijas uz	8.-12. klase.	Visa mācību gada laikā klašu audzinātājiem, sadarbojoties ar skolas pedagogu-karjeras	Pedagogs-karjeras konsultants, klases	Visa mācību gada laikā.

uzņēmumiem un izglītības iestādēm		konsultantu, ir iespēja sarunāt tikšanos kādā no Ventspils uzņēmumiem vai izglītības iestādēm (piemēram, augstskolu vai tehnikumu) pēc skolēnu vēlēšanās. Karjeras izglītības ekskursijas notiek arī, sadarbojoties Ventspils skolu karjeras konsultantiem un veidojot pasākumus kopā.	audzinātājs vai priekšmeta skolotājs.	
Tikšanās ar dažādiem jomu pārstāvjiem.	1.-12. klase.	Visa mācību gada laikā klašu audzinātājiem, sadarbojoties ar skolas pedagoga-karjeras konsultantu, ir iespēja uzaicināt uz tikšanos kādu jomas/profesijas pārstāvi, kas varētu vairāk pastāstīt par konkrētajai klasei interesējošajiem jautājumiem.	Pedagogs-karjeras konsultants, klases audzinātājs vai priekšmeta skolotājs.	Visa mācību gada laikā.
Karjeras testi, infografikas un materiāli.	1.-12. klase, skolotāji, vecāki.	Visa mācību gada laikā pedagoga-karjeras konsultanta kabinetā vai arhīvā ir pieejami dažādi karjeras testi, infografikas (plakāti) un citi karjeras izglītības materiāli (piemēram, bukleti). Šos materiālus var saņemt jebkurš skolēns, skolotājs un vecāks.	Pedagogs-karjeras konsultants.	Visa mācību gada laikā.
Karjeras nodarbības klases stundu ietvaros.	1.-12. klasei	Sadarbojoties klases audzinātājam un pedagogam - karjeras konsultantam, tiek plānotas un notiek karjeras nodarbības katrai klasei pēc pašu skolēnu vai klases audzinātāja iniciatīvas.	Klases audzinātājs, pedagogs-karjeras konsultants	Visa mācību gada laikā, iepriekš norunājot konkrētu laiku.

Individuālās karjeras konsultācijas.	9. – 12. klašu skolēni.	Pēc iepriekšēja pieraksta (sazinoties ar karjeras konsultantu personīgi, e-klasē vai piesakoties, izmantojot anketu ej.uz/m1ua), jebkurš skolēns var pieteikties uz karjeras konsultāciju sev piemērotā laikā.	Pedagogs-karjeras konsultants.	Visa mācību gada laikā, iepriekš norunājot konkrētu laiku.
---	-------------------------	---	--------------------------------	--

Plānā aprakstīti galvenie un ikgadējie karjeras izglītības pasākumi un aktivitātes mācību gada laikā, taču katru mācību gadu šie pasākumi mēdz atšķirties un tikt papildināti.

7. IZMANTOTIE AVOTI

1. ESF projekts “Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs”.
VIAA, 2020.

Pieejams: [Par projektu | Valsts izglītības attīstības aģentūra \(viaa.gov.lv\)](http://viaa.gov.lv)

2. Ieteikumi klases stundu programmu īstenošanai. VISC, 2016.

Pieejams: [ieteikumi klases st progr ist.pdf \(visc.gov.lv\)](http://visc.gov.lv)

3. Karjeras attīstības atbalsts. Izglītība. Konsultēšana. Pakalpojumi.– R.: VIAA, 2008

Pieejams: http://viaa.gov.lv/files/news/727/karjeras_attiistiibas_atbalsts_2008.pdf

4. Karjeras attīstības rokasgrāmata konsultantiem, kas strādā ar jauniešiem ar īpašām vajadzībām. Jaunatnes karjeras servisa attīstības projekts.

Pieejams: <http://www.careercenteronline.org>

5. Karjeras iespēju izpēte / Metodisks palīglīdzeklis skolotājiem, klašu audzinātājiem profesionālās orientācijas darbā.– R.: PIAP aģentūra, 2003

Pieejams: http://www.viaa.gov.lv/lat/karjeras_atbalsts/euroguidance_sadala/klasu_audzinatajiem/

6. Karjeras izglītība 10. – 12.klasei. Skolotāja rokasgrāmata. Karjeras izglītība 7. 9.klasei. Skolotāja rokasgrāmata. – R.: PIAA, 2006

Pieejams: http://www.viaa.gov.lv/lat/karjeras_atbalsts/euroguidance_sadala/klasu_audzinatajiem/

7. Karjeras izglītība 7.klasē. Metodiski ieteikumi. Karjeras izglītība 8.klasē. Metodiski ieteikumi. Karjeras izglītība 9.klasē. Metodiski ieteikumi. – R.: PIAA, 2006

Pieejams: http://www.viaa.gov.lv/lat/karjeras_atbalsts/euroguidance_sadala/klasu_audzinatajiem/

8. Karjeras izglītība skolā. Pieredze 2009.– R.: VIAA, 2010

Pieejams: http://viaa.gov.lv/files/news/727/karjeras_izgliitiba_skolaa_2010.pdf

9. Karjeras izglītības mērķi pamatskolā / Ieteikumi skolotājiem, klašu audzinātājiem pamatskolas skolēnu zināšanu, prasmju un iemaņu veidošanai starppriekšmetu tēmā.– R.:

PIAA, PIAC, 2004. Pieejams:

http://www.viaa.gov.lv/lat/karjeras_atbalsts/euroguidance_sadala/klasu_audzinatajiem/

10. Kurš mācību priekšmets man vislabāk patīk? Padomi veiksmīgai karjeras izvēlei.–

R.: VIAA, Karjeras atbalsta departaments, 2008

Pieejams:

http://www.viaa.gov.lv/lat/karjeras_atbalsts/euroguidance_sadala/klasu_audzinatajiem/

11. Mans bērns izvēlas karjeru.– R.: VIAA, 2010

Pieejams: http://viaa.gov.lv/files/news/727/mans_berns_izvelas_karjeru_web.pdf

12. . Pīvijs V. Sociodinamiskā konsultēšana. Praktiska pieeja nozīmes veidošanai. ASV:

Taosas institūta izdevniecība, 2004, R.: VIAA, 2011

Pieejams: http://viaa.gov.lv/files/news/727/38262_viaa_pivijis_2012_f.pdf

13. Profesiju aprakstu katalogs.– R.: PKIVA, NVA., 2007,2012

Pieejams: http://www.nva.gov.lv/karjera/docs/profesiju_aprakstu_katalogs_A4.pdf

http://www.nva.gov.lv/docs/pak_2012.pdf

14. Profesiju definīciju katalogs.– R.: PKIVA, 2007

Pieejams: <http://jvmv.lv/f/uploads/profesiju-aprakstu-katalogs-A5.pdf>

15. Profesiju klasifikators: <https://www.lm.gov.lv/lv/profesiju-klasifikators>

16. 100 metodikas karjeras atbalstam (2019)

Pieejams:https://viaa.gov.lv/library/files/original/78532_100_KAA_Metodikas.pdf

1. KARJERAS IZGLĪTĪBAS ĪSTENOŠANAI IETEICAMIE INTERNETA RESURSI UN NODERĪGI MATERIĀLI

1. Dažādi tematiskie karjeras testi.

http://www.niid.lv/tests/testi_sakums.htm

2. Tematiskie karjeras testi par studijām ārzemēs.

<http://tests.dreamfoundation.eu/career-test/page1>

2. Tests, kurš palīdz labāk izprast pašiem sevi un savu personību, kas precīzā ļauj izvēlēties turpmāko izglītību un karjeru.

<https://www.alberta-koledza.lv/?parent=10000>

4. Rīgas Stradiņa Universitātes karjeras tests.

<https://karjerastests.rsu.lv/> -

5. Tests par “visatbilstošāko amatu”.

https://www.cv.lv/new_test/ceq.php -

6. Swedbank piedāvātie noderīgi karjeras testi.

<https://blog.swedbank.lv/karjera/noderigi-karjeras-testi-110>

7. Informācija par ikgadējo Ēnu dienu un tās norisi.

www.enudiena.lv

8. Profesiju katalogs. Apkopoti daudz noderīgi karjeras materiāli.

<http://www.profesijupasaule.lv/>

2. Profesiju klasifikators.

<https://www.lm.gov.lv/lv/profesiju-klasifikators>

3. Profesiju piedāvājums Eiropā un to apraksti.

<https://www.eurobrussels.com>

4. RTU sagatavotie video par karjeras izglītību un attīstību “Zaļais pipars”. 4 video.

<http://karjera.rtu.lv/lv/ieraksts/izglitojosa-filma-zalais-pipars>

5. Metodiskie materiāli karjeras atbalstam VIAA mājas lapā.

https://viaa.gov.lv/lat/karjeras_atbalsts/lat_karjeras_atbalsts/info_mater/

6. Darba tirgus īstermiņa prognozēšana.

https://cvvp.nva.gov.lv/pielikumi/NVA_buklets.pdf -

7. CV standarts “Europass”.

www.europass.lv/

8. Informatīvi materiāli par konkursiem un brīvprātīgo darbu Latvijā.

<http://jaunatne.gov.lv/lv>

9. Nacionālā Izglītības iespēju datu bāze

www.niid.lv

10. Informatīvie un metodiskie materiāli sevis, profesiju un izglītības iespēju izpētei, ieteikumi karjeras plānošanai, aktuālās vakances.

<http://www.nva.gov.lv/karjera>

11. Prakses, darba, brīvprātīgā darba vakances jauniešiem, informācija par profesijām un izglītības iespējām Latvijā.

www.prakse.lv

19. Digitāls resurss karjeras atbalstam. Latvijas karjeras atbalsta bāze.

www.karjerasmateriali.lv